

УМОВЫ ПАПІСКІ:

На 1 м-ц 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.;
на 6 м-ца—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.
Замовна адрасу: мясцовага—10 к., іна-
шадзе—20 к.

Папіскі і асобныя прымаўкі: У Гал. Кант.
(галоўны паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-ае
веч. Дзяж. Выдавецтва і адр.
Рэдакцыя—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 4.

В. Г. А. В. И. Н. Г. Р. А. Д.
Университетская Набережная 7/9
Фундамент, Бисниотское Лен. Г. О. О.
Университета
Земл.-дек.

ВАЗДА
агупістычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора
1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дзень
тэлефон № 10-71. 2) Сэкрэтар рэдак-
цыі—ад 12 да 2-ае гадзіны дня, тэлеф.
№ 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня)
ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.
Кіраўн. Гл. Кантора
Кантора асобныя падпіскі тэл. № 781.

СУБОТА, 21 КРАСАВІКА

1923 г.

№ 93 (2900)

Кошт асобнага нумару ўсёды 5 кш.

Год выдання дванаццаты.

СЕНЬНЯ У НУМАРЫ

- * На працэсе „Грамады“ пілсудчык ганіць ша-
лёны польскі нацыяналізм.
- * Сэсія ЦВК СССР
- * Нямецкая буржуазія імкнецца ліквідаваць саюз чыр-
воных фронтаў.

Па БССР:

Латышскія школы ў Матілеўшчыне.—Шкоды ад наваднен-
ня ў Барысаве.—1 мая адкрываецца беларускі курорт „Са-
ноўка“.—Чытанне арганізацыі вялікага кірмашу.

АРТЫКУЛЫ:—Пераздава—Аб чарговых паравыбарах кіраў-
нічых органаў ячэек і райкомаў КП(б)Б.

- Даклад т. Сталіна на сходзе Маскоўскага партактыву.
- Важнейшы вучастак работы камсамолу.
- Аб дырэктывах па культурным будаўніцтве.
- У Польшчы.
- Новая зямля—новыя людзі.

Аб чарговых перавыбарах кіраўнічых органаў ячэек і райкомаў КП(б)Б

Усім акругакам, райкамам і ячэйкам КП(б)Б

Дарагія таварышы!

ЦК паставіў чарговыя пера-
выбары кіраўнічых органаў ячэек
і райкомаў КП(б)Б правесці: ячэек
з 5 па 25 мая і райкамаў з 25
мая па 15 чэрвеня.

Выходзячы з задач, якія былі
высунуты XV-м зездам УсеКП(б)
і XI-м зездам КП(б)Б, а таксама
з агульных вынікаў змовае працы
КП(б)Б, ЦК высювае наступныя
задачы перад чарговымі кампаніямі
перавыбараў кіраўнічых органаў
ячэек і райкомаў КП(б)Б:

1. Партарганізацыі павінны з
усёй увагай падагуляць і правес-
ці, на падставе сваёй практыч-
най работы, наколькі ўдзялены
шырокімі коламі партыйцаў, а так-
сама ячэйкамі і райарганізацыямі
у цэлым паставы апошніх зье-
здаў УсеКП(б) і КП(б)Б. Асабліва
павінна быць звернута ўвага на
тое, як удзялены шырокія масы
партыйцаў у практычную работу
па ажыццяўленні задач партыі,
як паставлена работа па ўдзянен-
ні шырокіх колаў працоўных у
сацыялістычнае будаўніцтва (гаспа-
дарчае, культурнае і г. д.).

была ўвага дадана, якая высунута
пярэдня XV зездам УсеКП(б)—
сэнэргічнай барацьбы за рашучую
перабудову быту, барацьбы за куль-
туру, супроць п'янства, за настой-
лівае злічэнне п'янства і
працоўную дысцыпліну рабочых і
сялянскіх мас.

Падрыхтоўка і перавыбары парт-
органу павінны быць праведзены
пад ваступнымі асноўнымі моман-
тамі:

а) Поўнае захаванне ўнутры-
партыйнай дэмакратыі, шырокае
разгортванне дэлавой крытыкі і
самакрытыкі, выяўленне ўсіх да-
сягненняў у рабоце з мэтай іх
замацавання, рашучае выяўленне
ўсіх недахопаў, памылак і недаг-
даў з мэтай іх выпраўлення.

б) Ячэйкі і РК павінны звяр-
нуць увагу на радыялізацыю
сваёй працы, каб палепшыць
якасць сваёй работы, уцягнуць у
работу ўсіх партыйцаў. Асабліва
ўвагу трэба аддаць пытанню п-
навацыі сваёй працы, падагуляць
вопыт п-навацыі працы (як скла-
дзіліся планы, аднаведнасьць п-нава-

Даклад тав. Калініна аб сельгаспадарку

МАСКВА, 20. Перадцем скарочана
даклад т. Калініна аб азіным сельгас-
гаспадарчым падатку на пасяджэнні
сесіі ЦВК СССР 17 красавіка.

З кожным годам роля сельгаспа-
дарку, як аднаго з фактараў, якія вы-
значаюць адносіны між рабочаю клас-
на і сялянствам, пачынае ўзрас-
таць. У нашым законе павялічэнне сельгаспадарку
да 400 млн. руб. адносна п-навацыі
але ў параўнанні з 1924-25 годам гэ-
тае павялічэнне складае толькі 54 млн.
руб. Між тым, бюджэт наш вырас за
гэты час у тры разы. Роўналежы з
ростам бюджэту ўзрасла значна вытвор-
часць сялянскага гаспадаркі, яе гаспа-
дарствасць. У 1924-25 годзе пры-
бытковасць сялянства раўнялася
326,1 млн. руб., а ў 1927-28 годзе—ужо
5,177 млн.

На падставе ўсяго гэтага мы можам
сказаць, што новы прэкт паставы аб
сельгаспадарку не пагражае павялічэн-
нем падатковага цяжару для галоўнае
масы сялянства, бо звычайна, галоў-
ным чынам, зможныя групы. Згодна
практу закону, падлягае поўнаму вы-

у 1913 годзе. Мы перажылі ўсім вы-
ключнае разбурэнне ўсё нашае гас-
падаркі, шмат большае разбурэнне,
чым абшарная буржуазная краіна, і толькі
ў апошнія гады ў нас заўважана
пералом у бок выраўнення нашае ва-
люты з заграначнае.

Трэцяе пытанне датычыць прыватні-
ка. Апошнія два гады прайшлі пад ва-
кам інтэнсіўнага выпраўнення прыват-
ніка з таварыства. Аналізаванне
прыватніка ўзрасла вельмі моцна.
Ціжасць апаганізацыі, галоўным чы-
нам, у тым, што пельга палічыць уся-
го прыбытку, атрымае прыватні-
ка.

Урад Саюзу выдаў рад законаў, якія
ўзмацняюць апаганізацыю буржуазіі,
абмяжоўваючы яе рост і абмяжоўваючы
стапавішча прыватных, стапавішча га-
дзкоў і сельскае беднаці. Азначаль-
нае рысаю ўсё нашае фінансаванне п-
літыкі і бюджэту выяўляецца тое, што
ў той час, як у кожнай буржуазнай
краіне абшарная перамерырванне
нацыянальнага прыбытку ў бок на-
вацыі прыватнага, мы праводзім і бу-
дзем праводзіць перамерырванне
нацыянальнага прыбытку ў бок забес-
печэння ітарэсаў рабочае класу і
асноўнае масы сялянства.

ба. У тых абставінах урад мог ахва-
таць на спробу наступу капіталістыч-
ных спекуляцыйных элементаў, якія
прытрымлівалі хлеб, толькі так, як ён
аказваў, г. з. ужо ў п-навацыі
меры. Я зусім не абмяжоўваў апраўца-
тыя грубыя памылкі, якія мелі месца
пры правядзенні хлебазагатоўчае ка-
мпаніі. Аднак, трэба заўважыць, што ў
шматлікіх сельскіх д-стах—скагох,
гутарскіх інае толькі аб хлебазагатоў-
тоўках, колькі аб самаабслуханні і,
асабліва, аб сялянскай пазыцыі. Я лі-
чу, што гэтыя кампаніі прайшлі горш,
чым павінны былі прайсці. Праўда,
трэба паціскаць, але паціскаць не на-
проці грамадскае думкі сялян, а аблі-
раччыся на яе.

Якія вынікі трэба зрабіць з палат-
ковае палітыкі саветскага ўраду? Зусім
выдаючы, што пры саветскай уладзе асноў-
ны падатковы цяжар павінен быць
заклаў на п-навацыі. Потым з
году ў год павялічэнне кожнае м-
ладзёнай інае падатку, якія вызвалілі
ад падатку. Сельгаспадарка звычайна
ў нашых умовах аднаго з галоўных стру-

ПРАЦЭС „ГРАМАДЫ“

Па тэлеграфу ад уласнага карэспандэнта „Звязды“ на працэсе
♦ Допыт сьведак скончыўся. ♦ Суд распачаў экс-
пэртзы і чытанне актаў.

Знаўца беларускага пытаньня ў Польшчы—піл-
судчык Сьвяневіч заяўляе, што шалёны польскі на-
цыяналізм выклікаў дзейнасьць „Грамады“.

ВІЛЬНЯ, 20. Допыт сьведак скончан. Засталося толькі некалькі, якія спазьніліся і, ма-
чыма, будуць дапрошаны ў самым канцы судовага дзеньнага. Зараз суд распачаў экспэр-
тызу і чытанне дакументаў, што працягнуцца, прыблізна, да 28 красавіка.

Па сканчэнні допыту сьведак даваў паказанні доктар Сьвяневіч, пілсудчык, знаўца
беларускага пытаньня ў Польшчы. Сьвяневіч падкрэсьлівае, што беларусы на першы плян
заўсёды высувалі не палітычныя пытанні, а культурныя. Часамі,—кажа Сьвяневіч,—я
лічыў Тарашкевіча найўным палітыкам, бо ён верыў, што яму ўдасца праз габінэтную пера-
мову дамагчыся ільгот ці мінімальнага ўступак у культурнай галіне. Між тым, ні ўрад, ні
польская грамадзкасць не хацелі здаволіць нават мінімальнага патрабавання беларусаў.
Тарашкевіч нарэшце зразумеў, што для дасягнення гэтай мэты трэба ўжыць іншыя сродкі
і ў выніку была арганізавана Грамада.

Усё вышэйсказанае сьведка бярэцца пацвердзіць актамі. У заключэнне Сьвяневіч яшчэ
раз падкрэсьлівае, што ні адно абшарнае, далае польскім урадам беларусам, ня было
выканана.

Цікавымі былі паказанні дэпутата сойму Гаўрылюка. Ён падрабязна апавядае пр-
цяжкае становішча скончальных беларускую гімназію, якіх ня прымалі ні ў водзін польскі
універсытэт. Дзеля гэтага скончальныя гімназіі прымушаны былі ехаць у Менскі і іншыя за-
гранічныя універсітэты.

Заўтра пасяджэння ня будзе, дзеля непадрыхтоўванасці экспертызы. У кулуарах суду
ходзяць упартыя чуткі, што суд мае намер зачыніць дзверы на час спрэчак бакоў. Аб
гэтым ужо паведамляюць некаторыя сталічныя газеты.

Ка р.

Зацвярджэнне пас- таноў, ухваленых між сэсіямі

МАСКВА, 19. На ўчарашнім пасяд-
жэнні сесіі ЦВК быў заслуханы даклад
т. Энукідзе аб паставах, якія прыня-
ты паміж сесіямі ЦВК і якія падляга-
юць зацвярджэнню сучаснай сесіі
ЦВК Саюзу.

Характарыстычныя паводніны акты,
т. Энукідзе азначыў, што з перыяд
паміж сесіямі была ўхвалена пастава
аб выключэнні са складу ЦВК саюзу
т. т. Белабородава, Вінограва, Ішчанка,
Камеява, Ракоўскага, Сьмірнова і П.,

Забарона чырвонага саюзу фронтавікоў Нямеччыны сустракае моцны адпор

Кампартыя і ЦК саюзу заклікаюць
да мабілізацыі ўсіх пралетарскіх сіл

Адозва ЦК саюзу
фронтавікоў

15-тысячная дэманстра-
цыя пратэсту

БЭРЛІН, 19. Цэнтральны камітэт
чырвонага саюзу фронтавікоў і арга-
нізацыя моладзі, што існуе пры саюзе,
апаганізацыя, у якасці ўдзельніцтва ў

БЭРЛІН, 20. Абшарнае дэманстрацыя
фронтавікоў забароны апа-
ганізацыя, у якасці ўдзельніцтва ў

22

9-и Усєбеларускі зъезд ЛЕСМ адкрываецца 22-га красавіка а
в чаде увеч. у памяшканні клубу Карла Маркса

ПАВЕСТКА ДНЯ:

1. Вынікі і перспектывы сацыялістычнага будаўніцтва і зада-
чы камуністычнага выхаваання моладзі (т. Ёнорыя).
2. Доклад ЦЕ УсєЛЕСМ.
3. Доклад ЕІМ'а.
4. Справаздача ЦЕ ЛЕСМБ (т. Бараньнікаў).
5. Питанні працы і адпачынку рабочага моладзі (т. Шаліма).
6. Аб працы камсамола на вёсцы (Галавач).
7. Праца камсамола сярод дзяцей (Адвінеч).
8. Выбары ЦЕ ЛЕСМБ і ЦЕК.

га адпору і ў многіх пунктах с
рвала самаабладанне. Б.

Узнагарода 6 рабочих

пасёлку «Камінтэрн» ня могуць атрымаць кватэры і ім прыходзіць жыць у краёвых умовах.

Пленум у вынесенай рэзалюцыі д
будаўнічымі арганізацыямі рад
рэктыў. Запрапанавана ўсім арг
нізацыям прыняць меры для
кавання дырэктыў ураду аб 15-
проц. зніжэнні кошту будаўніцт

Звернута увага на необхо-
дність задоволення будаўнічых і
тар'яных прыватніаў, але з тым
аб гэта не перашкаджала дзя-
жэўнаму будаўніцтву.

(Нататки 3 падарожжа па Менскай акрузе)

Або: яшче характэрны ўзор ста-
новіцца на гэтым участку куль-
турнага фронту. Прыяждзем у
хату-чытальню. Хатнік, ён-жа са-
праатар лясной КК(а)Б, яго гаспа-
дарка на ў гэтым сельсавеце, а за
25-30 верст, дзе засталася яго
жонка і дзіві ён часта наведвае-
цца, паідаючы хату-чытальню вус-
сім зачыненай. Хата-чытальня мае
выгляд звычайнай сялянскай хаты,
і толькі. Чытальні там няма, пля-
катаў-жа старых коўль хочаш,
але няма: півадага аб пазыцы,
самаабилдаваной, аб калектывіза-
цы сельскай гаспадаркі. Хата па-
трабуе рамонту, хоць-бы навару-
нага, але ёта пытаньне чамусьці
на сходзе грамадзян ня ставілася —
«бояліся — ня прайдзе». Вёска па-

данья 10 проц. на пахярину дру-
жеству і толькі. Іменну тут хаваєш
корані зла того, што і само самі
закладанні ідэ туга на акрузе
і ан. у тым, што на «мясох»
фармазны палыпінні да пытань
ня самазакладанья. Звычайна
дэкрэце ня больш 35 проц., зна-
чыцца збыры грошы, а для яко-
матэ—не падумаці, ня ўсюды бы-
ясныя перепанітвы, што треба бу-
даваць, на што патрабны грошы,
гэта зьяўляецца ланшам дэвада-
слабасці аўтарытэту хаты-чыталі-
ні, якая не зважа па ставіць па-
таньня аб рамонце. Але гэта, зр-
учуеца, бо ніякіх прадпа хага-
таўшч не вяла. Ніякіх гуртэ-
нама. Хатыні толькі і мог зрабі-

скарғаў, матар'я гутарак з сялян
мі і г. д.

Цэлы рад пытанняў, наста
леных пэсай партыяй, яшчэ
досыць усялядзены асобнымі па
тыямі. Часамі яны ўзбунтава
і веры ў паслятоае правядзень
распачатых партыяй мерапрые
стваў. Па пытаннях апошніх га
падарчых мерапрыстваў, у пр
тынасьці аб самаабладаньні, «в
коўны» лічачы, што «нічога
выйдзе, тут прывыклі да пада
каў, толькі такім шляхам мож
прывесці грашовыя мерапрые
ствы». Так і сядзе кажуць: «
траба самаабладаньня, давай
датак».

Зразумела, калі на столах зам
а пэўных канкрэтных фактаў став
ца пытаньне проста аб самаабл
... і такім выпадку

даньні, що у такому випадку
сідь характер дадатевога налат
які пойдзе на невядомы маты.

тэта населя таго, яе, паводле в
так райкомаў, усяды «прапра
вавы» паставы партыядаў, и
нумаў і г. д.

А як расцаниць тое, што
яшчэ не перайшлі на новыя ма-
ды масавай работы ў весцы? А
вістрацыйным паралкам, зразуме-

хутчай можна высказаць гэту ра-
ту, але пераход іць на гэты ш-
велькі і вельмі шкодна. Нар-
ў гэтых пытаньні даа пры-
дырактыву — неабходна іх правод-
у жыцьцё.

Між іншим бєсьць нават і та
вастрої, што тыж менш сго
беднаты, тым лєнш яны праходзя
м-ні дражняць сялянства.

та зразумела, не агульня, а
асобныя вастрей, але іх тра-
паві звышчыць яшчэ пры
дзінні.

Між тям у весны на форе а
вх кампаній выўлаецца сапра

власкові акти, які готує актизна
дапамагає партії на усіх її ме-
раприємствах. Але на його часані
має зварачацца увазі, нават ад-
сутнічає вчут у хаче-чытальні
тыт, што прайшлі розныя агра-
курсы і якія магл-б стаць акти-
нымі праваднікамі і агітатарамі за
справу перабудовы вёскі, тым
больш, што зацкаўленасць з боку
сялян гэтымі пытаньнямі вялікая.

Сходъ аб пасеўкамраціі, гутаркі
агравоіаў наведваюцца з вялікай
ахвотай, але праходзяць яны міна-
хаты-чытаньні. Прывяджаюць з
раёну праводзіць сход і ад'я-
жваюць, а арганізацыіна гэта не
замалоўваецца, што зараз якраз

магчыма і патрабава. Толькі рыва-
рушыць трэба і выкаваць парты-
рэктывы, што ёсць аб гэтых, а
яны (партырэктывы) досыць вы-
разны і канкрэтныя. Ну, калі ў
нас наўтараюцца такія выпадкі,
як у Чарэвскім раёне, калі на-
сельніцтва ўжо тыдзень чакае абоз
для ачысткі насення, а абоз
яшчэ ў райцэнтры не арганізаваны
і, значыцца, не пасланы, або калі
саўгасы, якія па плане павінны
былі ачысціць сваё насенне, не
скаці таму назад для таго, каб за-
раз прыступіць да ачысткі насен-

ня для сляливства, — гэтага ні ро-
бяць, дык і разумела, што гэта можа
сарваць і пасеўкампанію і давер'е
сзян да нашых мерапрыемстваў.

Дб школах, вихаванні, дзе-
цях беднаты і выпаданні
грамадазнаўства

Ці можна гаварыць аб рабоце з беднятой толькі на адной гаспадарчай лініі? Зразумела, што пытаньне тут ставіцца наогул па ўсіх лініях, кааляраваньня беднага, ка-

ективізації їх, абхоне дзяцей
школай, пасылак іх у ВДУ і г. д.
требя прызнаць, што калі па
гаспадарчых мерапрыемствах пар-
тыя дамагацца грунтоўных выні-
каў, дык на лініі культурнай мы
на пята астаці.

Перш за ўсё, проціпозыцыю бедняцкай у школах падвышчальна і звычайна ў параўнанні з проціпозыцыяй абсалютна бедняцкай. Пачынаючы з другой групы, лік дзяцей бедняцкай, батрацкай паліпашае, у старэйшых групах яны — адзікі. Абсалютнае асяне разуменне асацыяцыі абсалютна бедняцкай. Звычайна можна наглядзе наступнае:

— Мы, — рассказав загадчик ся
мигоді, — аргументували комітет да
помогі бідняцям дзєцим. Накупи
ли я выдаю 11 руб. з насы шко
лы для куплі чарівкаў, але комі
тет сабраў толькі 9 руб., дый т
з труднасьцю. Зараз сяляне н
даюць, таумачыць тым, што баць
дзяцц галасавалі за самаабклад
ланьне. Заможны адмаўляюць
даць для дзєцц біднаты на абут
ажучы: «няхай улада дае». Такі
чынам, я ня маю ўпэўненасці, шт
атрымаю недахватны 2 рублі і вы
ходзіць, што комітет дзюжучы с
наабкладаньню збанкрутаваўся.

У такім важливим питанні зусідь
адсутнічає вплив дтяки, інспектора
ра асьвети, які павинні вважати
гатага питання завастрив ува
савнеца громадаства.

Наўжо аб гэтым было мала д
рэктыву партыі? І там-жа прав
дзілі самаабкладанне і знайшл
што трэба набудоваць нейкім мас
а аб інтэрнаце ніхто і не падума

И. Гершон.
(Конец будзе).

Здавалася-б, што пры такіх умо-
вах у камуне павінна быць разкая-
ніцтва паміж матар'яльным ста-

Кожі... часу і праці треба патраціць, каб атрымаць дапамогу з страхасі.

Спажываць треба ісяці ў амбулаторію, там чакаць у чарзе, пакуль паставіць пячатку на лістку. Дабіўся гэтага, калі ласка, павяртаўся ў кантору, дзе рахунковод запісвае месці дэвінаў аб зарплате. Гэта—апошні этап.

Другі—яшчэ больш складаны. Неабходна падаць лісток і атрымаць у касу. Чарга... Праз дзень 7—10 атрымаць грошы ў касіра. Зноў—чарга, у якой треба стаяць гадзіну, ці дзве. Была і так, што касір адмаўляе—твое дакумента яшчэ гуляе на сталах касы. Прыходзіць стаць у чацвёртую чаргу, калі вака сирава, дзедацца, які збег тваіх дакументаў—можна, няправільна запоўнен лісток.

Можна было-б зрабіць у гэтай справе пэрую рэформу, якая-б значна спрасціла ўсю працэдур.

Захараўшы прадаўнік, атрымаўшы лісток ад доктара, прадстаўляе яго толькі адміністрацыі. Апошняя паставіла нае разраўнікі з страхасяй. Шточасячна ява ялаціць страхавыя ўносы.

Чаму нехта адміністрацыі выплачвае рабочым і служачым дапамогу на хваробе, вылічымшы гэтыя сумы з запавяжанага страхася?

Траба запісаць спецыяльны рахунак страхася, улобаче якое адзначаць выданыя рабочым грошы, а ў крадцы—валічаныя ўносы. Сальдо ўносіцца на бягучы рахунак касы ў банку.

Гэтае мерапрыемства вынічала-б цяжкім пры атрымання дапамогі на хваробе і адвадзіла-б застрахаваных.

Кіх настраіў. Досыць. Ужо вельмі каліскае камітэтам і дварам, ні хаткі. Іншыя дві—іншая рамантыка. І радасць на тая, і смутак на той.

—Мы, таварыш, пралетарыят, сур'ёзна гаворым тав. Юхневіч, у нас тут, разумееш, фабрыка... У горадзе, скажам, машыны вырабляюць, а ў нас хлеб, масла. Пралетарыят мый.

У спакойную халодную раніцу, калі над залітымі лугамі распылаюцца малочныя горы туману, ідзем мы з тав. Юхневічам і Патрусьм Оныхавым—маладым вучотчыкам працы—аглядаць гаспадарку. Яўшоў—старшыня савету—паехаў у Мар'іну Горку на курсы кіраўнікоў калгасаў і Юхневіч выконвае яго абавязкі. Проста і каратка, скупнымі словамі, расказвае ён аб тым, як камунары дз і галы таму нывад адбудавалі паравы млыны і ўстанавілі крупадзёрку.

—Вось наша сіла,—гаворыць Юхневіч, калі мы з млыну пераходзім у маленькае машынае аддзяленне. «Сіла»—слабенькі лёкамабіль у 8 конскіх сіл дрыжыць і пакашлівае.

—Даўно час у адстаўку яго,—заўважвае Васіль Сухалёнак—камуніскі «снап», лёкамабілісты і трактарысты, тэлеграфісты самародка—такіх. Ён з відэочымі скэптыцызмам абцірае ашуккай гарачыя часткі машыны.

Лёс «сілы» вырашан. Лёкамабіль дажывае свае апошнія месяцы. Камуне ўсім неабходны лёкамабілі ня менш, як у 80-100 конскіх сіл і яна яго сёлета дабывае. Цяперашні—дохлелькі з ватугай прыводзіць у рух млыны і крупадзёрку. На сукнавалку ў яго ўжо духу не хапае. А треба будзе яшчэ даць энергію крупамальнаму заводзіку і прасмашыне, ды пусціць на дроб...

*) Працяг.—Пачатак глядзі ў «Звяздзе» № 92.

Б.

гада будзе: адкіны ўсялякія—зешшы коры для жыўлы... Дык бацьце, што значыць лёкамабіль... А сьвятло, сьвятло! Прышоў, крутнуў—і гатова. А то з літарам ідзеш—можна спаліць.

Мы ў кузьні. Тут лаяць драбіну—куюць вась. Залатое полымя шугае пад чорную столь. Каваль у расшпілёнай паласатай кашулі трывае на кавалле расціўнае чырваную жалеза. Хлопчык-малатабоец з папружанасцю грукае па ім молатам. Раптам чуюцца крык:

—Ды куды ты ступаеш... маць тваю!

Я няпрэмна здзіўлены. Мне ўсе гаварылі, ды я і сам пераканаўся, што ў камуне няма месца лаяццы, што ад лаянкі адвыклі. І вась...

—Гэта ад шчырасці ў працы,—гаворыць Юхневіч,—гэты самы камунар амаль ніколі не лаецца. Але на працы, ведаеш...

Яго сур'ёзна, з разкімі рашучымі рысамі, твар зьбянтэжана ўжымалаецца.

—А зараз пойдзем у маслабойню... у б.бекае царства.

На дарозе заглядаем у сталарню. Пахне лесам. Груды рамак для нчоўніка ляжаць на сталах. Побач, у суседнім пакойчыку, праз тыдзень адарываюць пінарскую майстэрню.

—Хай малыцы падвучацца. Можна і толк выйде.

У «баскім царстве», у цёплай густой пары, спуюць дзіджаты і кабеты. Высокія, са срэбным адлівам, бітоны пераварочваюцца над круглай бочкай—маслабойкай. Бочка лёгка круціцца 20 мінут і масла гатова. На спецыяльнай машыне яно выпіскаецца і ачышчаецца. Маслабойня знаходзіцца цалком пад уладам камунара. Яны гэтым вельмі гаварыцца.

Былі яшчэ ў абары, у хлявох, на таку. Абора драўляная, халаватая. Ёй таксама даюць сёлета

вечная хата-чыталня—патрабуе валоцінныя сьвятла рэацыя і безадкладнага ремонту. Таксама трэба...

У агульнай кухні камунары атрымоўваюць смачны абед

ба рамантаваць белую каменную прыбудовку, дзе размясціліся школа і сам Іванскі сельсавет.

—Вы разумеце, душа баяць,—гаварылі мне ў савене камуны,—дом цячэ, псуецца. Патрабен лес. Зварочваліся ў лясніцтва—няма алка-у, хоць ты залушыся. А сезон ужо блізка. Прыдзеца паехаць Юхневічу ў Віцебск паскандальце.

Між іншым—аб кааператыве. Камуна свае прадукты збывае яму і атрымоўвае ўзамен гарадзкія тавары—цукар, соль, мыла, газу. Звароты кааператыву ўжо раўняюцца 4.500 руб. у месяц. У цесным саюззе з камунай, ён штогод мацнее.

Гаспадары

Прыём новых членаў у камуну спынен, тоць зану сыллецца дзесяткі. Зараз у «Чырвоным Барацьбі

нават, фруктовым кампотам.

—Ох, у нас на 1-га мая будзе а-бе-дзік,—марыць вясёлы млынар Паўлюк Шараў,—задавіся... Прыжджай, браток, пачастуем.

Ноўны правізіны пайск раўняюцца 6 рублём. Строга ўстаноўлены разьмеры пайку і для «неактыўных», для ўсёй дзетвары: ад 12 да 15-ці год—4 р. 50 к., ад 5 да 12-ці—3 руб., ад году да 5-ці—1 р. 50 к. і нават плаксівыя карапузікі да аднаго году поўнасьцю атрымоўваюць сваё законнае малако на 75 кап.

Гэта—пайск. Акрамя яго, кожны камунар атрымоўвае зарплату—не грашыма, а ўсім неабходнымі таварамі. Зарплата ўстанаўляецца раз у год у залежнасьці ад агульнай прыбытковасьці гаспадаркі, а таксама кваліфікацыі і стараннасьці ў

што савет і памылка пры вызначэньні кваліфікацыі, але ўсе камунары і камунаркі ў добрых аўчывных паўкажухох, у моцных ботах, маюць што апагануць да сьвята і бад ёра глядзяць на жыццё. Невялічкая розьвіца ў зарплате неабходна на першых парах для ўзьяцця прадукцыйнасьці і інтэнсыўнасьці працы. Хутка гэта дыфарэнцыяцыя выжыве сама сябе. Адбываецца псыхалёгічная рэвалюцыя—і рабскі падыход да працы парабка («на чорта я буду старацца, калі гэта не май, а камуніска») рашуча ўступае месца новай псыхалёгіі гаспадароў-калектывістых. Усё большы і большы лік камунараў пачынае працаваць «як ва сябе», гэта значыць, не чакаючы задаўня.

Той-жа самы вясёлы Паўлюк Шараў, калі заўважыў, што адзін камунар заганае каплі, заявіў аб гэтым савету камуны—і той пакараў шкодніка. Ня раз у савет выклікалі камунараў, якія дрэнна адносяцца да інвэнтару, ці ўыльваюць ад працы—і давалі суровыя папярэджаньні.

Савет устанавіў такое разьмеркаваньне даходаў камуны: у асноўны капітал—10 проц., у запасы—5, у амартызацыйны фонд—5, у культурны—5, на ахову адароў—5, для куплі інвэнтару—5 і зароботная плата—65 проц.

Гэта пастанова была адобрана ўсімі камунарамі. А калі я запытаўся ў цікавага сівабародага дзеда Захара—члена савету—якая яго думка аб усеі гэтых парадках, дык ён спачатку нічога ня мог адказаць, а потым стукнуў сябе ў грудзі і ўсхвалявана крыкнуў:

—Я... камуністы, вась якая мая думка!.. Вось якая мая думка...

Міх. Гольдбэрг.

Камуна «Чырвоны Барацьбіт».

(Канец будзе).

Шэфы практычна дапамагаюць сялянам

ВІЦЕБСК. (Наш кар.). Віцебскае таварыства «Культэнычка» разьвівае ўзаспаможную дзейнасьць па аказаньні дапамогі сялянскай беднаце перад веснавой сяўбою.

Аддзяленьні «Культэнычкі» пры спажывецкім саюзе, броварным і дражджавым заводах кааперавалі ўсю беднату Нямойцкага і Пуштынскага сельсаветаў, над якімі яны шэфтуюць.

Ячэйка пры фабрыцы «Прафінтэр» стварае ў падэфіным Дабрамысьленскім сельсавете дасьледча-наказальную станцыю культурнай службы. Гэтая-ж ячэйка абсталявала пракатны пункт, на якім ёсьць 6 с.-г. машыны.

Акруговае праўленьне таварыства арганізуе перасоўную пачынальную майстэрню, якая будзе кінута ў раёны для ремонту с. г. інвэнтару.

Прапановы рабочых застаюцца на паперы

За апошнія месяцы ў вытворчую камісію фабрыкі «Чырвоны Барыза» паступіла шмат прапаноў ад рабочых, якія наглі-б у той ці іншай меры даць эканомію вытворчасьці. Так, напрыклад, рабочы Лангвін прапанаваў замест масла, якім змазваюцца шпунты гідралічных прэсаў ужываць нафту, што можа даць эканомію, або праванова рабочага Савіцкага і цэлы рад іншых прапаноў. Вытворчая камісія абгаворвала гэтыя пастанавы, пастанаўляла аб тым, што треба зрабіць спробу і г. д. Але ўсё гэта застаецца на паперы, ня глядзячы на тое, што ўжо прайшло шмат часу.

Ілья Эрэбурк

У ПОЛЬШЧЫ*)

IX. У СУВЯЗІ З ШВАЙЦАРЫЯЙ

Слова «швайцар» нашло ад іня алнаго народу, які праявіў у гісторыі непраўдлівае іміжненьне да аховы чужых надзеяў. Гэта было валоўга да аталіў і да турыстых. Верхавіны Альп тады не давалі яшчэ прыбыткаў, і швайцарцы ваймаліся ў розных краінах ахоўваць каралеўскія або герцагскія палатцы. Яны рызыкавалі сваім жыццём, яны выказвалі шчырасць і адважнасьць, часта яны наміралі на сваёй варле, ля зачыненай наглуха брамы. Аднак, у паліцы іншых народаў, замест натхненнай легенды «аб сьмеласьці горных лавоў», засталіся толькі нлірмемныя асацыя-

ны. Ты вартуеш за месячную пенсію чужыя дзверы, значыцца ты накіштаў швайцарцаў, накіштаў «suisses»,—значыцца ты «suisses», швайцар...

Траба спадзявацца, што слова «расіец» ні на адной мове не спаткае такі лёс. Як-ні-як, расійцы на-ка-алі ўменьне выкідаць чужаземных «гуманістаў», якія арудвалі пераважна танкамі, у Чорнае або Белае мора. Але расійская эміграцыя займаецца сапраўднай «швайцарскай» справай. Не за страх, а за сумленьне. Так сінуць найміты ў гішпанскіх «легіёнах», або ў радох манчжурскіх банд. Нічога няма, аднак, больш трагічнага і нікчэмнага, як расійская эміграцыя ў Польшчы. Як відаць, тут складзен маральны адбор, ня ўсякі мае звольнасьць вартываць такі пад'езд, а той, хто на гэта пашоў, ужо ні верад чым ня спыняецца.

«Савецкіх» расійцаў, г. зн. людзей без «швайцарскіх» традыцый, прававерныя паліцы лічаць, араву-мела, не аб «свабодзе»—свабоду рач умоўна. Адзін адчувае сябе свабодным у Варшаве, другі—у Маскве, а трэці—нідзе. Але вась «бацькаўшчына»—разумьне больш дкладнае, быццам бацькаўшчына расійцаў—Расія. Аднак, у «швайцарцаў» свая лёгіка, і «За свабоду» моцна абараняе польскую «бацькаўшчыну» ад расійцаў. Растаропнасьць здольна крануць нават самае чорствае сэрца. Я быў у Варшаве якраз у тыя дні, калі ваенная суміяцца палікаў і савецкай нота прымусілі ўсіх гаварыць аб Вільні. Расійцы з «За свабоду» хваліваліся куды больш, чым палікі. Якая Літва? Прычым тут Літва? І якое права маюць большавікі ўмешвацца? Але маршалак на-

ставіць на сваім. Ён абароніць суверэнітэт Польшчы!..

О, які горкі швайцарскі хлеб. Як цяжка на новы лад цытаваць: «Што абурывае вас? Хвалюваць Літвы!..». Швайцарцы, тыя проста паміралі для брамы, а тут, тут треба пісаць штодзень па трыста радкоў. Прытым, у Коўне ёсьць свае «швайцарцы». У іх таксама газетка, і яны таксама хвалююцца за сваю «бацькаўшчыну». Яны крычаць, што Вільня—літоўскі горад. Яны—родныя браты супрацоўнікаў «За свабоду». Але між імі—непраходная камава, гэта розьніца кас і асыгнацыі. Ады атрымаваюць у літах, другія—у золтых.

Зразумела, расійская эміграцыя ў Польшчы ня мае ні свайго аблічча, ні сваіх меркаваньняў. Загадаць зрабіць скандал—з пры-емнасьцю зробіць. Загадаць сідзець спакойна—будуць сідзець, есьці і чакаць, калі-ж антракт скончыцца. Гэта паслухмянаства праўдзецца ва ўсім—ад агнястрэльнае зброі да літаратурынае

кратыні. Калі мяне лаялі (досыць рэзка), значыцца ўбачылі лёгкі рух аднаведнага мізінца: «Можна, рвецца штывы!..»

Рвалі са здавальненьнем. Пісалі, што я: 1) лисы, 2) калматы, што я жыў: 1) у багатым аталі і 2) у поўнаюцым прадстаўніцтве, у тым самым паміжніцтве, дзе быў забіты палік Трайкевіч, што на маіх лекцыях былі 1) некалькі чалавек, дый то чакісты, 2) вялізныя тлумы «неінтэлігентных дэгенэратаў» і г. д. з тэй жа праўдзівасьцю.

Жадаўне ўгалзіць польскіх апакуноч прымушае ўчарайшых лібаралаў, сталых наведальнікаў «Ралігіяна-філосафскага таварыства» вывучаць пагромныя ары. Вось з артыкулу аб літаратуры: «Эрэбурк, Пастэрнак, Мандэльштам адмаўляюць права ў Арцысавых і Курыных называцца расійскімі пісьменьнікамі!.. Газету рэдагуе не анічым ахотнарадзец, але не Філасафаў. Як відаць, у Польшчы можна шмат чаго наву-

І расказваю аб усеі гэтым не для характарыстыкі расійскае эміграцыі. Яна ў ёй на дзесяты год «швайцарскага» раміства наўрад-ці адчувае патрэбу. Але адносіны палікаў да гэтых людзей заслугаюць увагі. Друк цытуе артыкулы «За свабоду», быццам гэта—самастойныя меркаваньні расійскага аргану, а не пераклады іх-жа польскіх артыкулаў. Польскія літаратары і аграмаджаны дзеячы сібруюць з супрацоўнікамі «За свабоду», яны шчыра ралуюцца, калі тыя гавораць: «Як добра ў вас у Польшчы... Гэта не Расія!..». Такія прагнасьць ілюзіі. Яны ня толькі крычаць швайцару: «Гэй, ты, дай таму маскала ў морду», яны яшчэ ўміляюцца: «Уявце сабе—якая духоўная блізкасьць, гэта-ж наш швайцар б'е ў морду маскала, а ня вас. Які-ж ён сымпатычны, гэты швайцар, і якія мы сымпатычныя!..»

(Працяг будзе).

*)Працяг.—Глядзі «Звяздзе» № 82.

8 НОВЫХ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОВ

Сёлета ў БССР адкрываюцца новыя 4 рабфакі, пэд-тэхнікум, оперная студыя і 2 прафтэхнічныя школы.

Народны Камісарыят Асветы БССР намячае адкрыць з новага навучальнага году 4 новыя рабфакі: дзённы рабфак у Віцебску з прыёмам у гэтым годзе 100 асоб і вчэрні рабфак у Барысаве з прыёмам у гэтым годзе 80 асоб;

2-а гадовы рабфак для батрацтва і дзяцей бяднейшага сялянства, скончанышых сямігодкі, з прыёмам у гэтым годзе 90 асоб; вчэрні рабфак для сялянства з прыёмам у гэтым годзе 40 асоб—месца знаходжаньня для апошніх двух рабфакаў яшчэ ня вызначана.

У Слуцку намячана адкрыць Беларускі Пэдагагічны Тэхнікум, у які будзе прынята 90 асоб.

У Менску ў гэтым годзе будзе адкрыта оперная студыя. Цікава адзначыць, што заявы на паступленьне ў студыю ўжо пачалі паступаць. Будучы тэатр адкрыты пры Менскім Дзяржаўным Музычным Тэхнікуме класе народнае музыкі, куды намячаюцца прыняць 20 асоб.

У Полацку ў гэтым годзе адкрываюцца прафэсійна-тэхнічная школа будаўнікоў. У Віцебску мае адкрыцца школа фабрычна-заводскага вучнёўства мэтальніцкага.

Праца ў парніках у гарадах

Арганізацыя „Вялікага кірмашу“ ў БССР

Наркамандлем БССР узята на дзяржаўнае вышэйшае чытаньне аб арганізацыі ў Беларусі „вялікага кірмашу“ прыблізна раз у тры гады.

Цікава, што заснаваныя вялікай увагі з боку нашых заснавальнікаў і таловым чынам, экспартуючы арганізацыю.

Трэба адзначыць, што кірмаш, як міжнародны, кіеўскі і іншы, адмысловае значную ролю ў развіццё нашай прамысловасці, зьяўляюцца тандэмам зьяўляюцца наміжрознымі рынкамі як запаранымі, так і імпартнымі.

У нас, на Беларусі, ёсць патрэбна база для арганізацыі такога „кірмашу“. Па думцы Наркамандлю БССР „кірмаш“ павінен будзе ўдзяліць асаблівае ўвагу прадметам нашага экспарту, у першую чаргу—рыбнага ідо.

У „кірмаш“ павіны быць уключаны экспартныя бліжэйшыя зубраны (Сма-

ленская, Грэнская) і Украіны. Праект уключае ўважліва ў таваразварот „кірмашу“ Літвы, Латвіі, Эстоніі, Польшчы і, асабліва, Заходняй Беларусі. На выключана матчынасьць удзелу ў „кірмашу“ і Нямеччыны.

Праект прадугледжвае самы шырокі ўдзел у „кірмашу“ сялянскія масы з устанавленьнем іх на пераездзе і перавозцы экспанатаў. У праекце Наркамандлю не забыта і стварэньне арганізацыйнага цэнтру з выдзяленьнем функцыямі ў гэтым шырокай папулярызацыі беларускай культуры і ле прыроднага багацьцяў.

Нашы заснавальнікі базуюцца на зацікаўленымі ў гэтым пытаньні і, дакладна, вылучаюць праект, згодна зьяўляюцца за спэцыялізацыю „вялікага кірмашу“ ў Беларусі, які зможа заняць вялікае месца ў нашым заснавальным жыцці.

Д.С.

Нормы прыёму ў прафэсыйныя установы БССР

МЕНСК

Аб разьвіццё культуры цукровых буракоў Спрыяючыя кліматычныя ўмовы паўднёвае Беларусі

Пры НКЗеме адбылася шырокая нарада з удзелам прадстаўнікоў Беларускай Дзяржаўнай Акадэміі Сельскай Гаспадаркі, Даследчага Інстытуту імя Леніна, Беларускага, Менскага аддзяленьня Цукратресту і інш. на пытаньні аб абраджэньні ў Беларусі культуры цукровых буракоў.

Па думцы праф. Ключарэўскага пытаньне аб разьвіццё гэтай культуры ўзятая сьвакосява. Кліматычныя і асабліва ўмовы, асабліва паўднёвай часткі Беларусі, у поўнай меры падыходзяць для разьвіцця гэтай культуры.

Нарада адбылася з думкай праф. Ключарэўскага і прызнала неабходным з будучага году ўвесці даследчыя участкі на селекцыйных станцыях і ў радзе сьвецкіх гаспадарак для пасадкі буракоў.

У гэтым годзе с.а.акадэмія атрымала ад Цукратресту 7 фін. тысяч, на якіх, што дасць матчынасьць прасьві, практычныя засеў у 14-ці пунктах.

Соты паказ „Кастуся Каліноўскага“

22-га красавіка Першы Беларускі Дзяржаўны, які зараз працуе ў Магілёве, сьвяткуе соты паказ і пяцігодзьдзе лепшай пастаноўкі свайго рэпэртуару—песы з гісторыі рэвалюцыйнага руху на Беларусі „Кастуся Каліноўскага“—А. Міровіча.

Гэтая п'еса адна з тых, дзякуючы якой БДТ-1 устанавіў моцную сувязь з працоўнымі масамі.

Тэатр будзе ўшаноўваць рэжысэра А. Міровіча—аўгара і пастаноўшчыка п'есы „Кастуся Каліноўскага“.

На ўрачыстым спэтакль, які адбудзецца 22 красавіка ў тэатры імя Каліноўскага, тэатр паслаў запрашэньне ўсім прафэсійным і вольным і грамадскім арганіза-

22.500 чалавек ліквідуюць 1 мая няпісьменнасьць

Пункты па ліквідацыі няпісьменнасьці ў БССР узмацнёна рыхтуюцца да 1-га мая. У гэты дзень 1-а пунктаў да гэтага тэрміну выпусьцяць 22.500 чалавек, якія поўнасьцю ліквідуюць сваю няпісьменнасьць. Лепшым вучням будучы выдадзены падарункі.

Загранічнае абсталяваньне для беларускіх ВУ

За апошнія тыдні Дзяржаўнае Бель. атрымлівае з-за грамадзянска-абсталяваньне для дзяржаўных установаў і адукацыйных навуковых устаноў БССР. Сёньня атрымліваецца з-за грамадзянска-абсталяваньне для будучых матэрыялаў для шляхаво-будаўнічага тэхнікуму.

СУД Грабежнікі

Выпадкова тры чалавекі зышліся на Полацкім рынку ў горадзе Віцебску.

— Янка, ты гэта якім чынам сюды папаў? Здаецца ты павінен быць пад вартай. Казалі хлопцы, што ты ў Навельскім папраўчым доме сядзіш.

— Сядзеў, браток, ды ўцёк.

— Ну, у вас што, хлопцы?

— Дзі сумна, нічога не наклёўваецца.

Гэты дзялёк адбываўся паміж трыма старымі знаёмымі па супольным адбываць пакараньня ў папраўчым доме.

— Пойдзем сёньня на „работу“,—застаўся Пярноўскі Янка.

— Пойдзем, —згадзілася Маршаловіч і Сянкевіч. І яны пайшлі.

Увечары, а гадзіне 10-ай, гэтая тройка зайшла да гр. Калбанюскага, які жыў на Велкалукіўскім трацце, № 33, і крыкнулі:

— Ні з месца. Рукі ўгару.

Заражаны наган ў руках Пярноўскага пацвердзіў гэты загад.

Але суседка, якая была ў гэтым доме зусім выдаткова, выскочыла праз чорны ход і падняла гвалт.

Грабежнікі ўсклікнулі: „Праз гадзіну, гэты ж тройка па Чырвоным пля-

За дзень

— РОСТ АШЧАДНАЕ СПРАВЫ 2-га мал. спадчына 5-гадовы юбілейнае ашчаднасьці Беларусі. На 1 красавіка касы ашчаднасьці БССР налічвалі 79.639 укладчыкаў з агульнай сумай укладаў 4.585.000 р.

— ЗЛУЧЭНЬНЕ МАЙСТЭРАНЬ БУРБІСА З ЗАВОДАМ „МЭТАЛ“. Цэнтральнае праўдзеньне самау мэтальных убудоваў халадзільнага перада Д. ірж-павам аблучэньні ў адно прады-емства с.г. майстэрства імя Бурбіса з заводам „Мэтал“. Злучэньне робіцца з мэтальна-апрацоўчых і вытворчых выгад.

Пасля адукацыйнага абшчэнае прад-прыемства прыбывае ў ВСНГБ.

— ДАГАВАРЫ НА СЭЗОННІКАУ. Цэнтральнае праўдзеньне самау тра-спартнікаў, у сувязі з пачаткам навіга-цы, утварыла дагавары з Д. ірж-парамодствам на сэзонных рабочых, якіх працуюць на прыставках Беларусі. Да-гавары абшчэнае прыставі ў Рачы-ны, Гомелі, Бабруйску, Магілёве і Ма-ярцы.

— МЕСЦА СТУДЭНТАМ У ДА-МОХ АДПАЧЫНКУ. Для студэнтаў гор. Менску выдзелена ў дамох адпа-чынку 45 месцаў, якіх разьмеркаваны са-рол навукальных устаноў. Найбольшае колькасьць месцаў—17 выдзелена для студэнтаў БДУ.

— ТРАКТАРЫ ДЛЯ БЕЛАРУСІ. Учора на ст. Менск Зах. чыгункі пры-былі для БССР першыя два трактары „Фордзон-Пулізаўскі“, якіх перадаюцца Наркамзему.

— СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧЫЯ МА-ШЫНЫ З-ЗА ГРАНІЦЫ. Цэнтральна-скалад атрымаў з Нямеччыны 150 ба-рон і 50 куп'яраў, якіх разьмеркава-ны па акругах.

— ШАХМАТНЫЯ СПАБОРНІЦ-ТВЫ МЕНСК-МАСКВА. Для ўдзелу ў шахматных спаборніцтвах у Маскве ад навукальных устаноў БССР ЦБ прат-студу выдзелена каманда шахматыстаў з 10 чал.

— КРЭДЫТ БЯДНЕЙШАМУ СЯ-ЛІАНСТВУ. Бельскабанк выдзяляе 500 тысяч руб. на крэдытаваньне бліжэйша-га сялянства для куплі маёмасьці і аплата арэнды за зямлю перасяленцаў, якіх перасяляюцца за межы БССР.

— ПАЕЗДКА ТЭАТРУ ГАЛУБКА ў ПОЛАЧЧЫНУ. 27-га красавіка дзяр-жаўны андрэўскі беларускі тэатр пад кіраваньнем Галубка вылядае ў По-лаччыну, дзе будзе знаходзіцца каля двух месяцаў.

— ТАВАРЫСТВА ПА АХОВЕ ПРЫРОДЫ. Пры некаторых школах Менску арганізавалі гурткі юных на-туралістаў. Калісію па ахове помнікаў старажытнасьці і прыроды мяркуюцца гаварнаваць у беларускае т-ва па ахове прыроды.

— РАСТРАТА ў КРАМЕ ЦРК. У краме ЦРК № 22 па Сьвярдлоўскай ву-ліцы выкрыта растрата на 300 руб. Актывацыя вядзе дасьледаваньне па гэтай справе.

— ЗЬЗДЫ ПРАЦАЎНІКОЎ КАЛ-ГАСАУ. У перыяд з 15 па 20 чэрвеня будуць праводзіцца па акругах зьезд працаўнікоў калектывных гаспадарак. Усебеларускі зьезд працаўнікоў калга-суў адбудзецца ў сярэдніх лічбах вер-асны. На зьезд чакаюцца да 60 дэле-гатаў.

— НАСТАЎНІЦКІЯ КАНФЭРЭН-ЦЫ. З 15 да 30 мая па раёнах Менскае акругі будуць адбывацца настаўніцкія раённыя канфэрэнцыі. Гарадзкія канфэрэнцыі ў Менску будуць адбывацца з 28 мая да 15 чэрвеня.

БЯЗ СЬЛЁЗ

НА ПРОВАДАХ БІРА-БІДЖАНЦАЎ

За дзевяць тысяч вёрст, у невя-домы край, у нечапаную пустэчу, дзе зямля і надзея, дзе нязнаньня веюць ветры і нязнаньне сьвеціць сонца—едуць гэтыя людзі. Іх 76 ча-лазек. Старыя і камсамольцы. Ма-ткі і дзяўчаты. Беспрацоўныя і бы-лыя гандляр. Здаровыя, з верай у сябе і лепшую будучыню. Закла-почаныя, усквалёваныя, дзелавыя.

Вы ведаеце, як праводзіла ка-лісьці яўрэйская бедната сваіх бліз-кіх, што ад'яжджалі за акіяна, у цу-доўную Амэрыку?

На станцыю ішлі, як за труной, і ахрыпшы ад сьлёзнага крыку ка-беты білі сябе ў грудзі кулакамі. Сьлёзы, многа сьлёз, бясконца сьлёз.

І сёньня-ж ад'яжджаюць любімыя, родныя, блізкія. Ад'яжджаюць у страшэнную далеч, у неведомы Бі-ра-Біджан, за дзесяткі станцый, пад

яўрэйскай рэспубліцы, будучы ўста-мінаць з радасным хваляваньнем...

А пакуль—тлум, нэрвовыя крыкі, руплівая падрыхтоўка Біра-Біджан-цы едуць арганізавана. На чале ўсёй партыі стаіць абраны каман-дант. Партыя разьбілася на групы па 15—17 чалавек—„Новае жыцьцё“, „Перамога“, „Ленін“... Перасяленцы вьзуюць з сабою шмат падарункаў, якія атрымалі ўчора на вечары ў клубе Леніна. Гэта быў вечар вы-сокага энтузіязму. Там было сказа-на багата прыгожых слоў аб лёсе яўрэйскага працоўнага народу, але ўсім лепш сказаў адзін камсамолец—будаўнік Ён проста сказаў, гле-дзячы ва ўпор на біра-Біджанцаў:

— Глядзце, хлопцы, каб вы не падгадзілі!

Яны пастараюцца не падгадзіць. Яны будуць працаваць колькі ма-юць сіл і энэргіі. Хутэй, хутэй...

На вакзале провады перасяленцаў

чужое—хто ведае ці ласкавае—не-ба. Аднак, ня плачуць. Дзіўнае справа! На залітай веснавым сон-цам станцыі, на шумным пэрыне, перад адыходам паштовага цягніка які ўносіць з Менску першую партыю біра-Біджанцаў, я ня бачу заплаканых людзей. Толькі ля дзьвэрэй пакгаузу, у кутку, за шум-ным рабочым натоўпам, стаяла не-калькі пажылых кабет з чырвонымі вачыма. Яны сароміліся сваіх сьлёз.

Біра-Біджанцаў прыйшлі правод-зіць гарбары, будаўнікі, харчавікі, студэнты. Прыйшлі камсамольцы, журналісты, пісьменьнікі. Хто ве-дае—можа гэты дзень стане гіста-рычным і аб ім, у сацыялістычнай

Апошнія пацалункі... і ўсё-ж такі здарэньні сьлёзы праступаюць у вачох.

Гаворыць адвільнае слова са ўскодаў вагона прадстаўнік Мен-акрыванкомом тав. АХЯНІЦКІ. Сьві-сток. Паплылі вокны і плячоўкі і хустачкі весела замітусіліся ў па-ветры.

Біра-Біджанцы паехалі. Яны па-везлі з сабою на далёкую зямлю чырвоны сьцяг, на якім вышата-золатам:

„ДА ПРАДУКЦЫЙНАЙ ПРАЦЫ НА САВЕЦКІХ ПАЛЁХ БІРА-БІДЖАНУ, ДА САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎ-НІЦТВА“.

1-ы дзень міжгара-дніх шахматных спа-борніцтваў у Менску

У першым туры 19-га красавіка вый-граі:

Друкары ў транспартнікаў (+5,—0); Чыгуначнікі ў гарбароў (+5,—0);

Энгельса, 28) наступных таварыстоў: Д. рафеену, Ціхаву і Бевінон (ячэйка абшчэнае фабрыкі), Павіла (Барысавскі гаррайком, ф-ка „Красная Сьцяна“) Кандлера (ячэйка скагабойні), Ёфіма (яч. Сельгаспадарчых майстэрняў), Сла-бодка (ячэйка Меншэў), Палкова П. (яч. Белгострою), Чалышкава Я. Я. (яч. ст. Пегарэлае).

Дэка абавязкова.

—У суботу, 21 красавіка, а 6 гад.

A close-up photograph of a dark, textured, rectangular object, possibly a piece of wood or metal, resting on a light-colored, textured surface. The object has a mottled, grainy appearance with some lighter spots. The background is a light beige or tan color with a subtle, fibrous texture. The lighting is even, highlighting the surface details of both the object and the background.